

Олег ПІХ

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ “УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІ ВІДНОСИНИ В КОНТЕКСТІ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОКУЛЬТУРНИХ ПРОЦЕСІВ У ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНІЙ ЄВРОПІ (XX – ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТТЯ)”

27 травня 2015 р. у м. Львові відбулася Міжнародна наукова конференція “Українсько-польські відносини в контексті суспільно-політичних і етнокультурних процесів у Центральній-Східній Європі (XX – початку XXI століття)”. Співорганізаторами наукового заходу виступили Центр дослідження українсько-польських відносин Інституту українознавства ім. І. Крип’якевича НАН України й Міжнародний центр правових та історико-політичних досліджень країн Центрально-Східної Європи Київського університету права НАН України. Проведення конференції обумовлено потребою обговорити складні проблеми громадсько-політичних, культурно-освітніх і релігійних взаємин українців та поляків у XX – на початку XXI ст. у контексті європейської історії, а відтак проаналізувати роль історичної спадщини у формуванні етнокультурних й політичних пріоритетів сучасних України та Польщі.

У її роботі взяли участь учені з багатьох міст України (Києва, Львова, Тернополя, Івано-Франківська, Луцька, Рівного, Ніжина, Харкова й ін.), а також гості з Республіки Польща (Любліна), які представляли Університет Марії Кюрі-Склодовської. Учасників конференції привітали директор Інституту українознавства ім. І. Крип’якевича НАН України Микола Литвин та директор Міжнародного центру правових та історико-політичних досліджень країн Центрально-Східної Європи Уляна Андрусів, яка також зачитала вітання від ректора Київського університету права НАН України Юрія Башицького.

Робота конференції проходила на двох секційних засіданнях: на першому обговорено особливості суспільно-політичного життя та відносин України і Польщі, на другому – етнокультурні та релігійні процеси в обох країнах. Доволі широка тематика конференції спонукала науковців різних суспільних і гуманітарних дисциплін до жвавих дискусій. Виголошені доповіді стосувалися як історичного минулого, так і сучасного розвитку України та Польщі. Доповідачі не оминули увагою й питань спільної спадщини цих народів, розглянули різні аспекти українсько-польської співпраці в галузі науки, культури, економіки, євроінтеграційних питань тощо. Зокрема ці проблеми в доповідях проаналізували: Микола Литвин “Українсько-польське наукове співробітництво: досвід та перспективи розвитку”, Василь Футала “Українське питання у міжвоєнній Польщі: сучасне українське бачення”, Ігор Соляр “Польсько-українське порозуміння у трактуванні Володимира Бачинського”, Олег

Гринчук “Українське питання в поглядах Яцека Куроня до 1956 р.”, Павло Лодин “Проблема українсько-польських відносин періоду Другої світової війни та перших повоєнних років (1939–1948) у політичній думці Богдана Осадчука”, Юрій Зайцев “Взаємини антирежимної опозиції в Польщі та Україні на межі 1980–1990-х років: візія Богуміли Бердиховської”, Ярослав Кондрач “Польські громадські організації в незалежній Україні”, Альона Гарбарук “Зміцнення міжнаціонального діалогу – вагомий показник дієвості польських товариств у західних областях України на рубежі XX–XXI ст.” та ін.

Не минули увагою дослідники і складних сторінок українсько-польських відносин у часи Другої світової війни та перших повоєнних років, що знайшли відображення у виступах Надії Халак “Картографування статистики загиблих українців на Волині 1938–1944 рр.”, Любомира Хахули “Українсько-польські відносини в роки Другої світової війни на сторінках «опініотворчої» преси сучасної Польщі” й Андрія Боляновського “Галичина у планах польського підпілля в роки Другої світової війни: пропозиції, проекти, концепції”.

У доповідях також неодноразово порушувалися проблеми історичної пам’яті, правової культури, соціальної відповідальності в контексті двосторонніх відносин. Зокрема ці питання стали предметом обговорення у виступах Христини Чушак “Польсько-українське примирення і подолання історичних кривд: використання досвіду польсько-німецького примирення у 1990-х – початку 2000-х років”, Оксани Рудої “Правове становище населення Галичини в міжвоєнний період”, Оксани Юрчук “Асиміляція українців як чинник польської політики міжвоєнної доби в інтерпретації Адольфа-Марії Бохенського”, Олега Піха “Етнонаціональна політика України і Польщі в контексті міжнародних зобов’язань” тощо.

Значний інтерес спричинили доповіді щодо національно-культурного життя українців і поляків та ролі Церков у формуванні національної свідомості й духовно-просвітницьких чинників обох народів. Зокрема Наталії Мисак “Середня освіта як важливий чинник у формуванні української інтелігенції в Галичині наприкінці XIX – на початку XX ст.”, Олександра Васяновича “Польські впливи на традиційно-побутову культуру української дрібної шляхти початку XX ст.”, Ольги Ніколаєнко “Польський національний культурний рух на Харківщині в 1920–1930-х роках”, Ольги Войтюк “Митрополит Андрей Шептицький і справа єдності християнської Церкви”, Оксани Боруцької “Взаємовідносини Української Греко-Католицької Церкви з Міністерством віровизнань і освіти Другої Речіпосполитої”, Наталії Король “Релігійні трансформації в Центрально-Східній Європі міжвоєнного періоду: українсько-польський контекст”, Тараса Горбачевського “Польські громадсько-літературні товариства в суспільно-культурному житті міжвоєнного Львова” й ін.

Конференція засвідчила високий фаховий рівень її учасників. Широкий спектр піднятих питань і активні дискусії щодо них вказали на значне зацікавлення дослідників проблемами українсько-польських відносин. Це дозволяє говорити про можливість проведення таких наукових зустрічей з розширенням географії учасників, зокрема за рахунок іноземних учених, на постійній основі.